

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Toidutootmise tulevikust

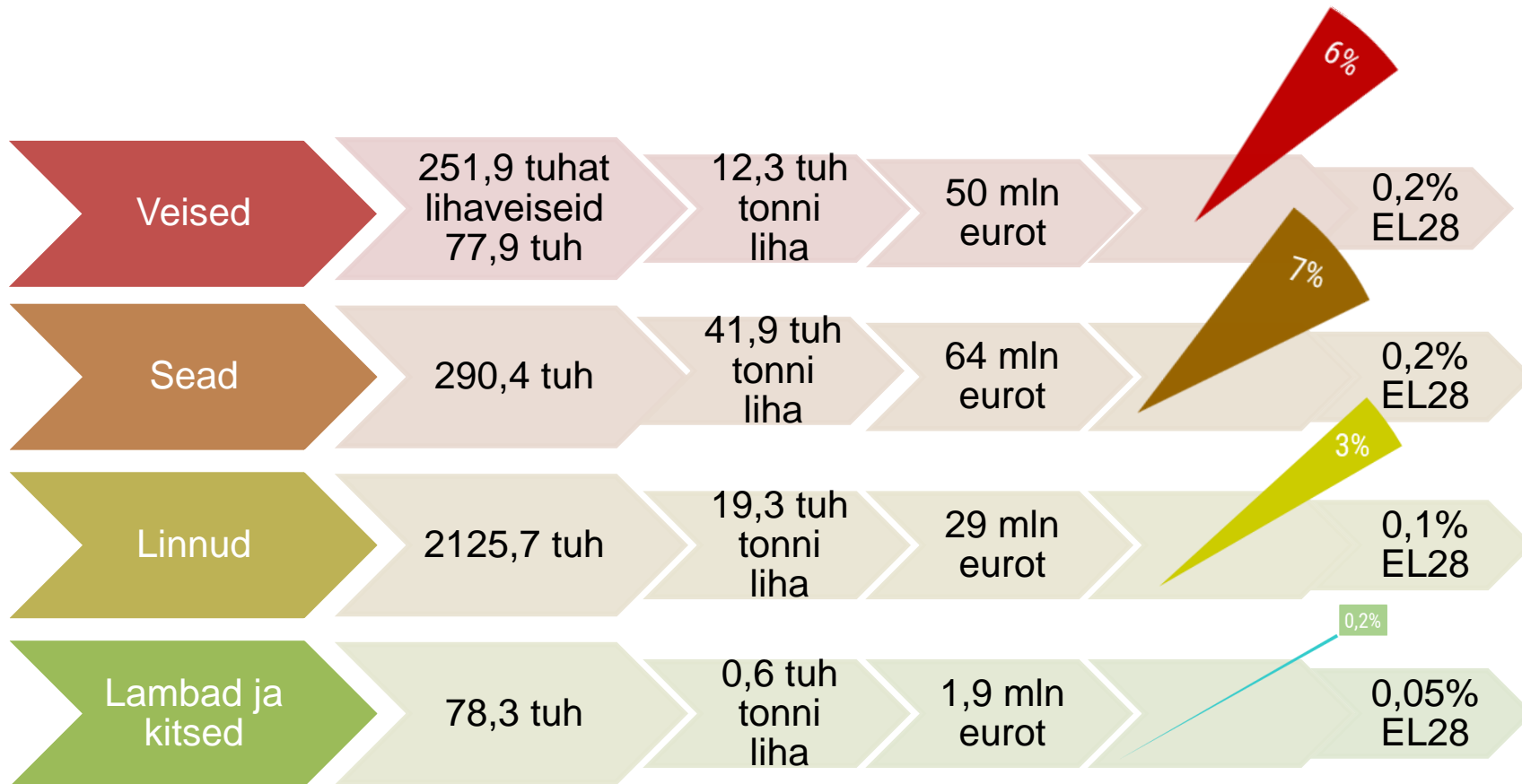
Marko Gorban

Lihafoorum
21.11.2019

Euroopa Maasüsteemi Arengukava
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

Liha tootmine Eestis

Lihatööstuste positsioon toiduainetööstuses

2018. aastal ~70 ettevõtet

Tööga hõivatute arv

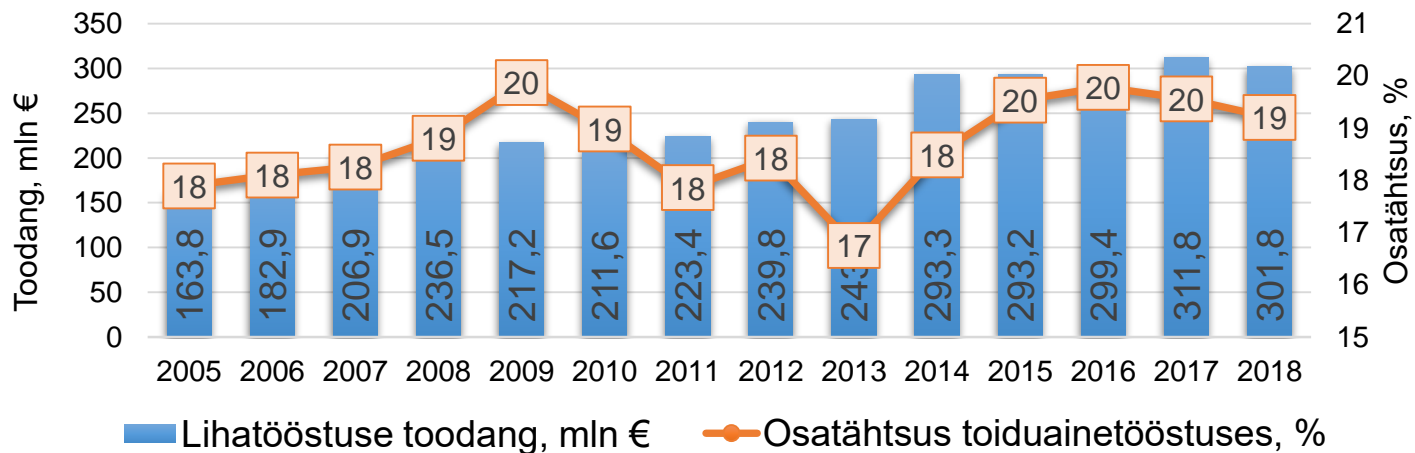
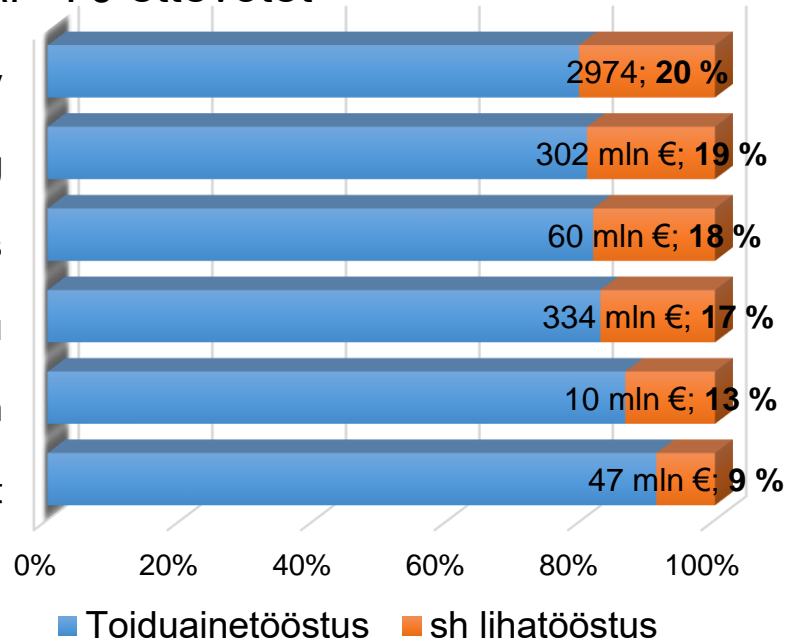
Toodang

Puhas lisandväärtus

Müügitulu

Kogukasum

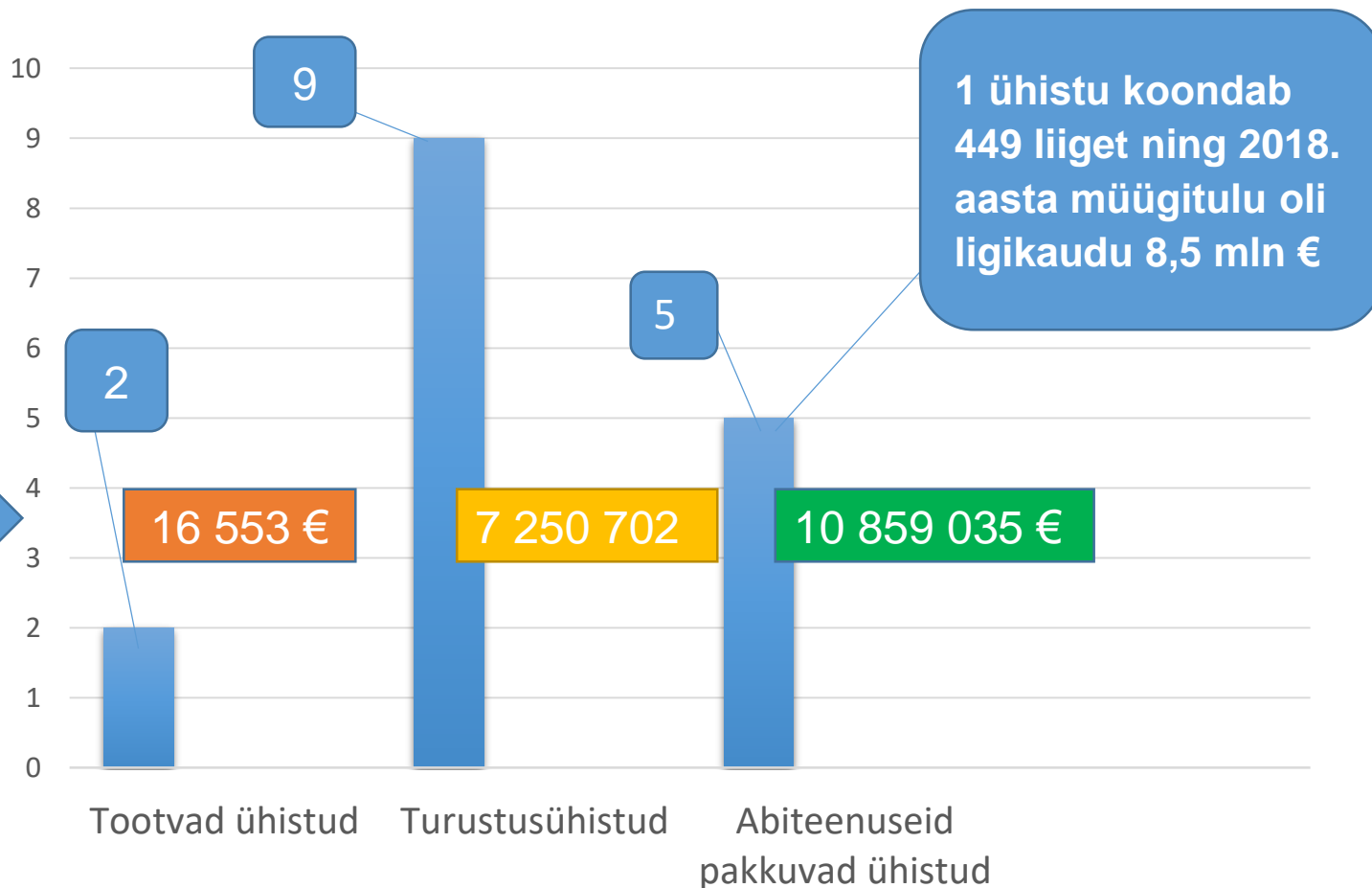
Eksport

Allikas:
SA

■ Lihatööstuse toodang, mln €   —●— Osatähtsus toiduainetööstuses, %

Lihaühistute tüübid, liikmete arv ning keskmine müügitulu

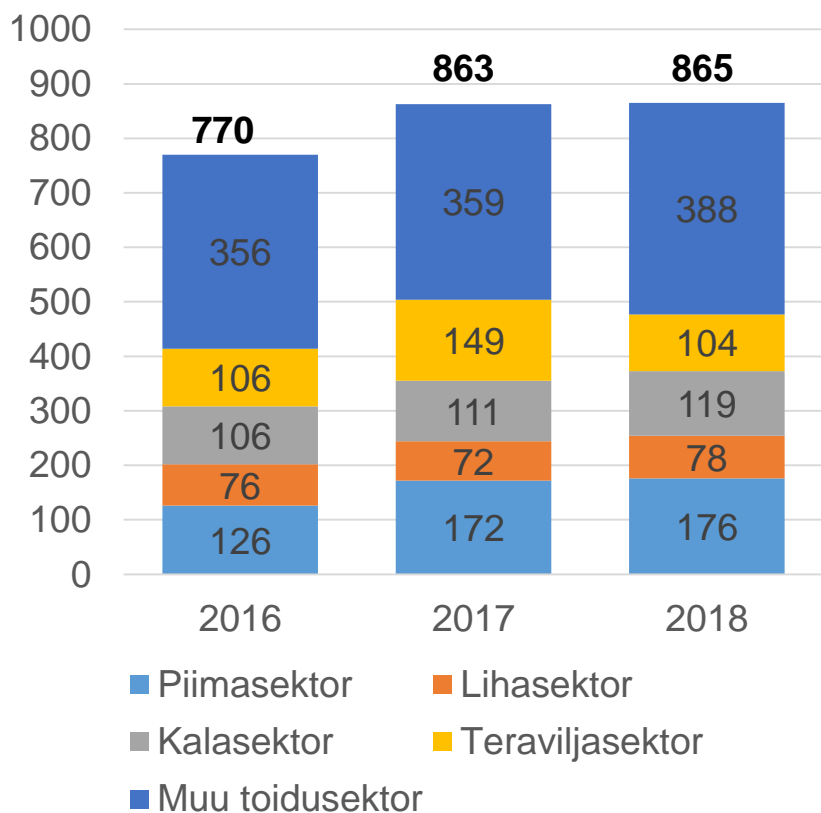

Ühiste müügitulu 2018. aastal

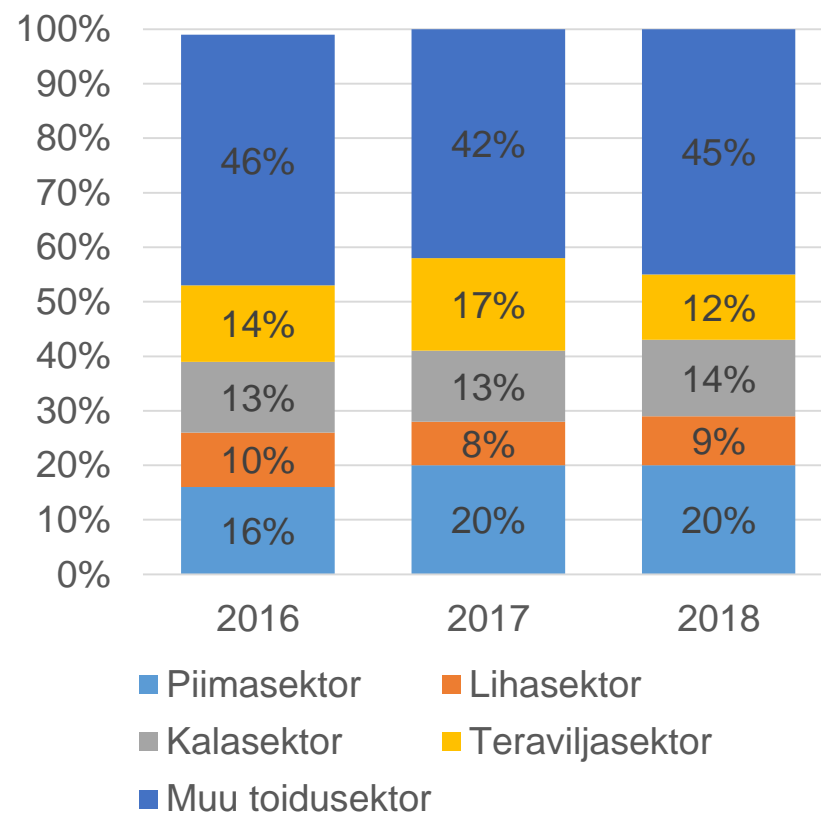
Lihasektori osakaal toidusektori ekspordikäibes

Eesti päritolu toidu ekspordikäive 2016-2018 (miljon eurot)

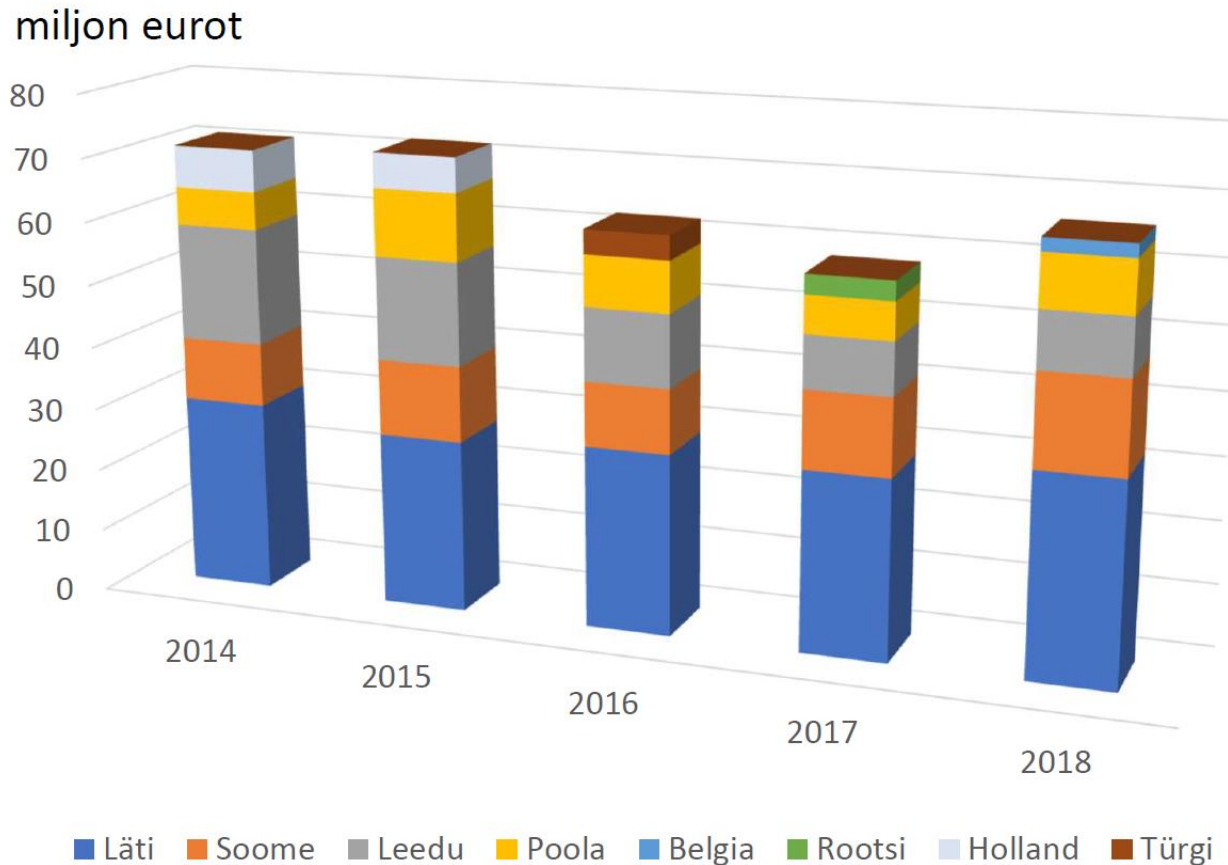

Osakaal toidusektori ekspordikäibes (%)

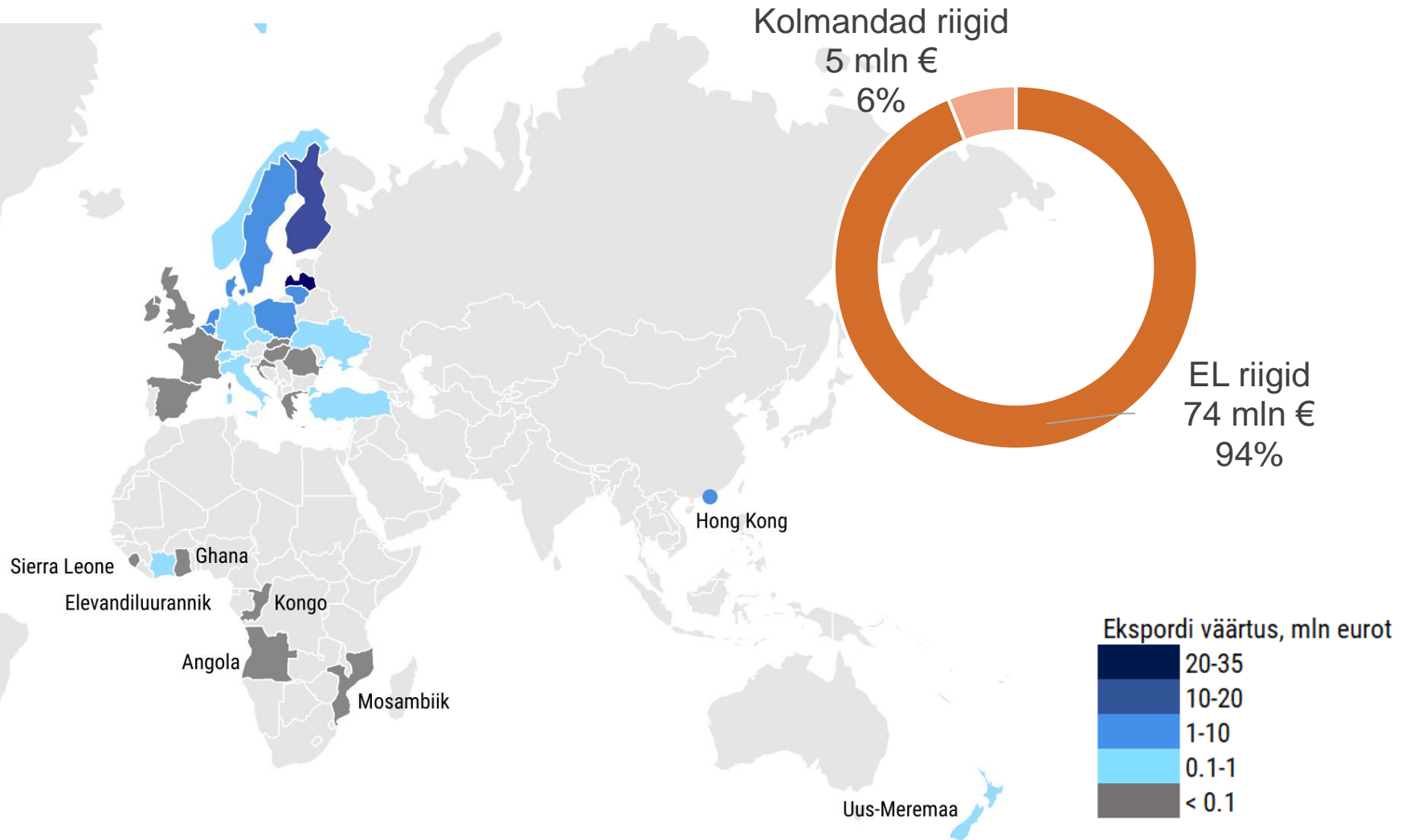
Allikas: Eesti Konjunkturiinstituudi uuring „Eesti toidusektori ekspordivõimekus“

Lihasektori ekspordi TOP 5 sihtriiki

Allikas: Eesti Konjunkturiinstituudi uuring „Eesti toidusektori ekspordivõimekus“

Lihasektori sihtriigid 2018

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Mõjutajad lihatootmises

Liha pakkumine ja
tarbimine suureneb
peamiselt linnuliha
arvelt

Impordi nõudlus tugev
peamiselt Aasias

Loomahaigused,
sanitaarpiirangud,
kaubandus-poliitika

Tarbijaharjumused,
arenenud riikide
küllastumine

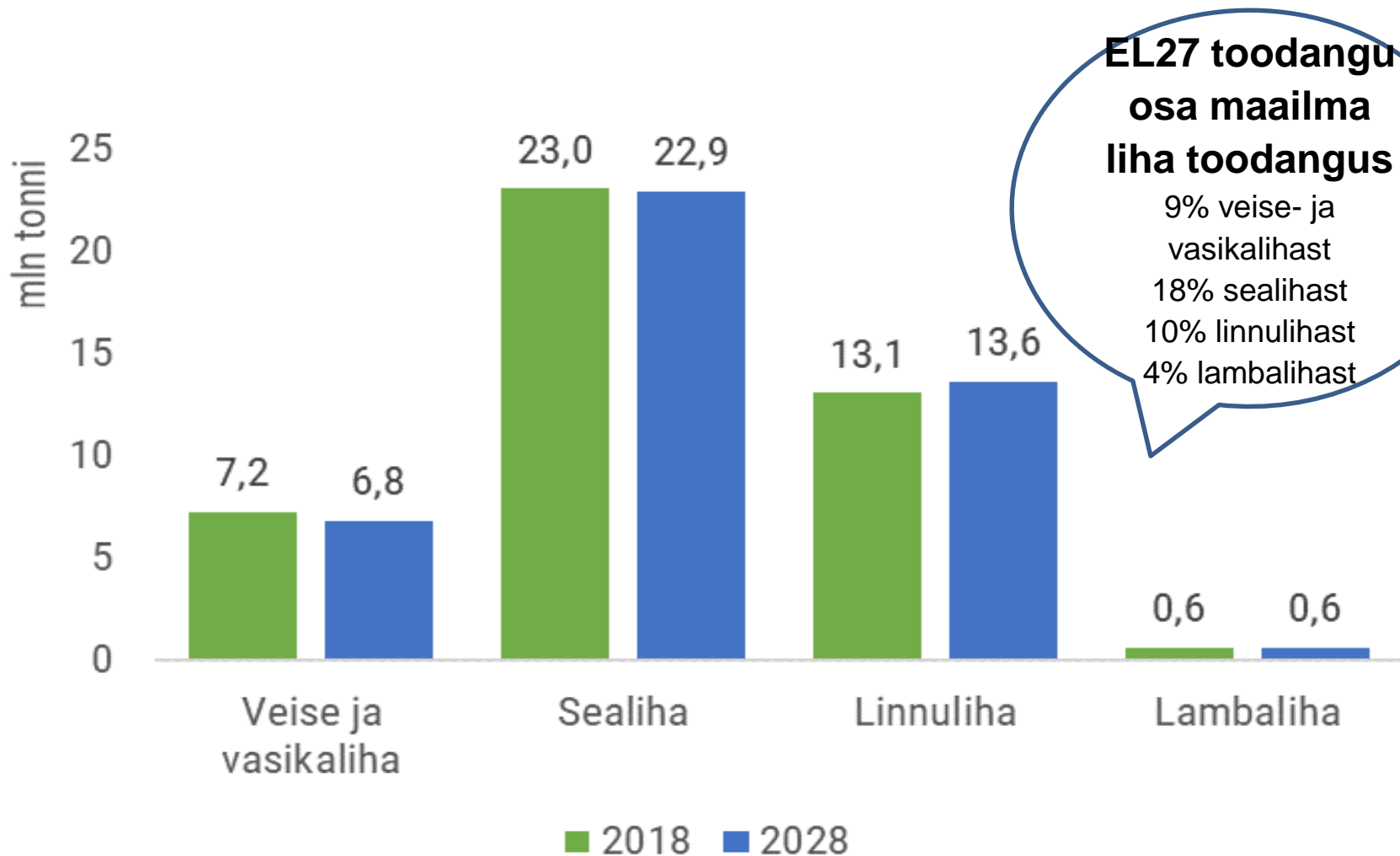
Tootjahinnad tõusevad
tagasihoidlikult

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

EL27 liha toodang 2018 ja 2028

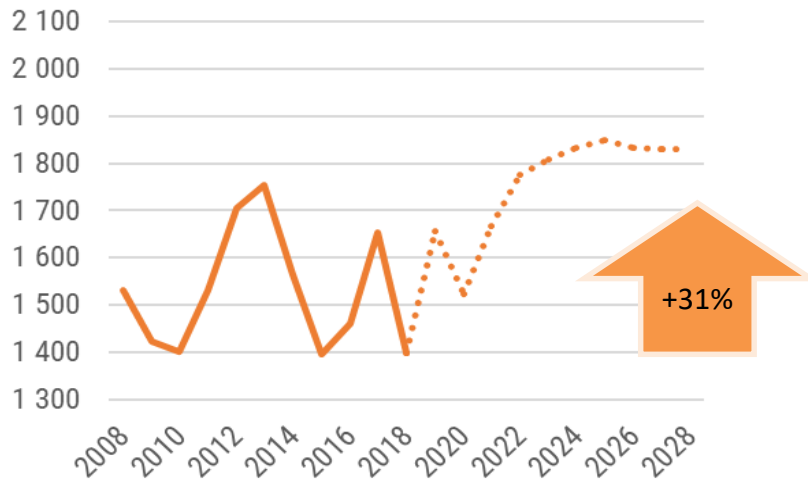
Allikas: Dataset: OECD-FAO Agricultural Outlook 2019-

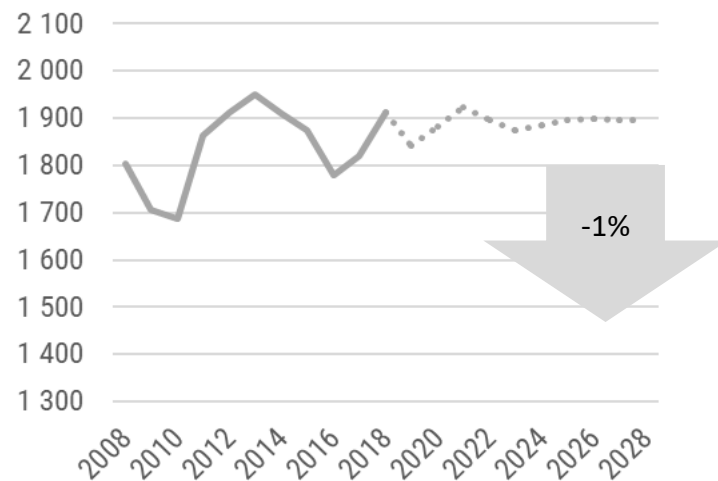
Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Liha tootjahind

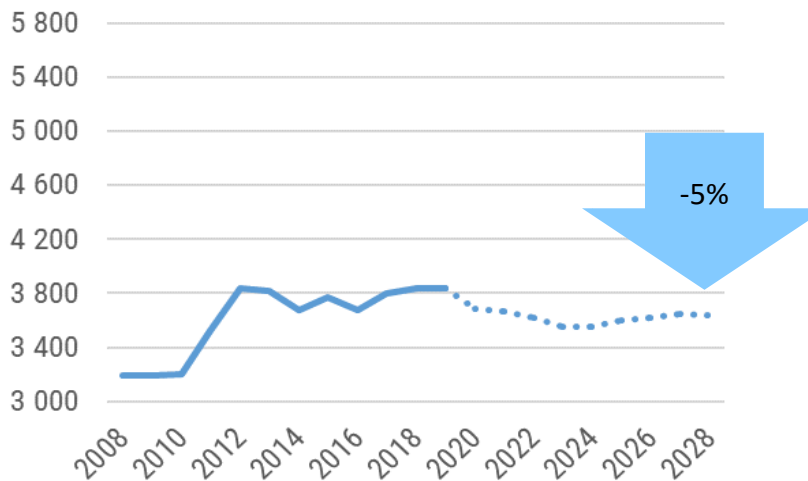
Sealiha €/t

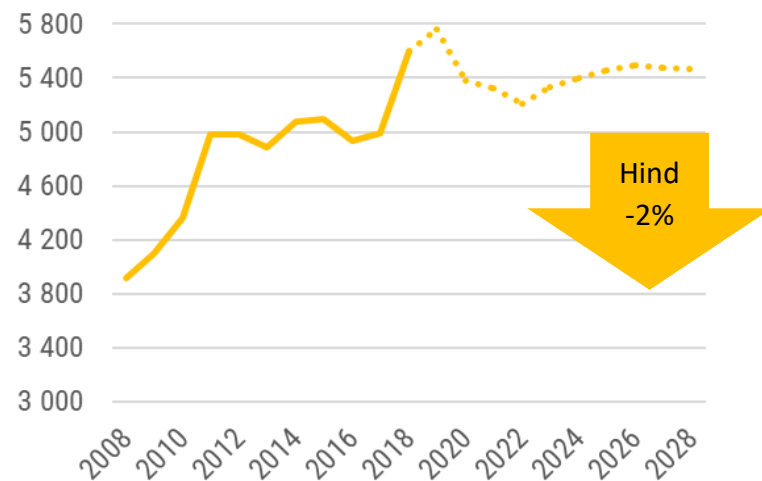
Linnuliha €/t

Veise ja vasikaliha €/t

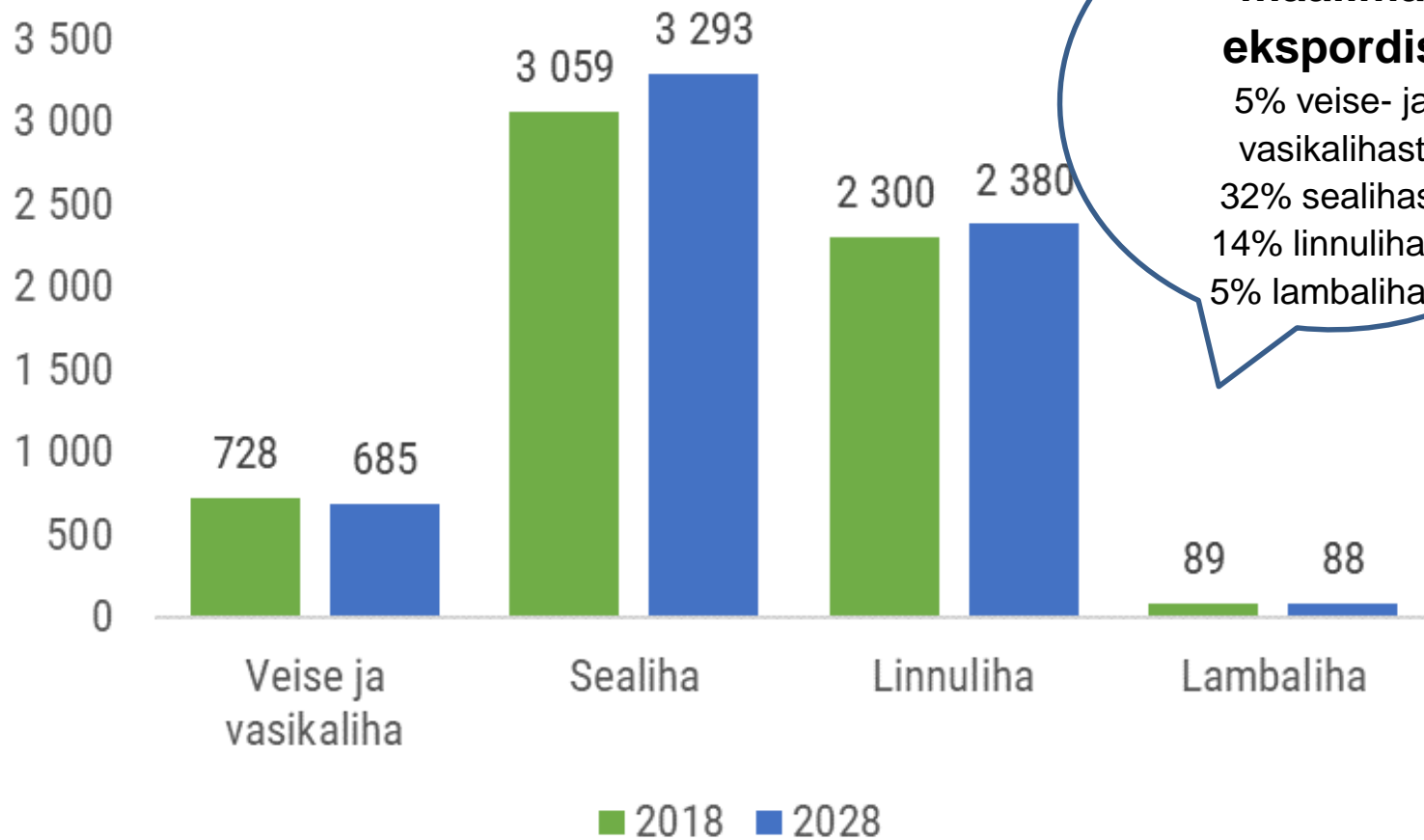

Lambaliha €/t

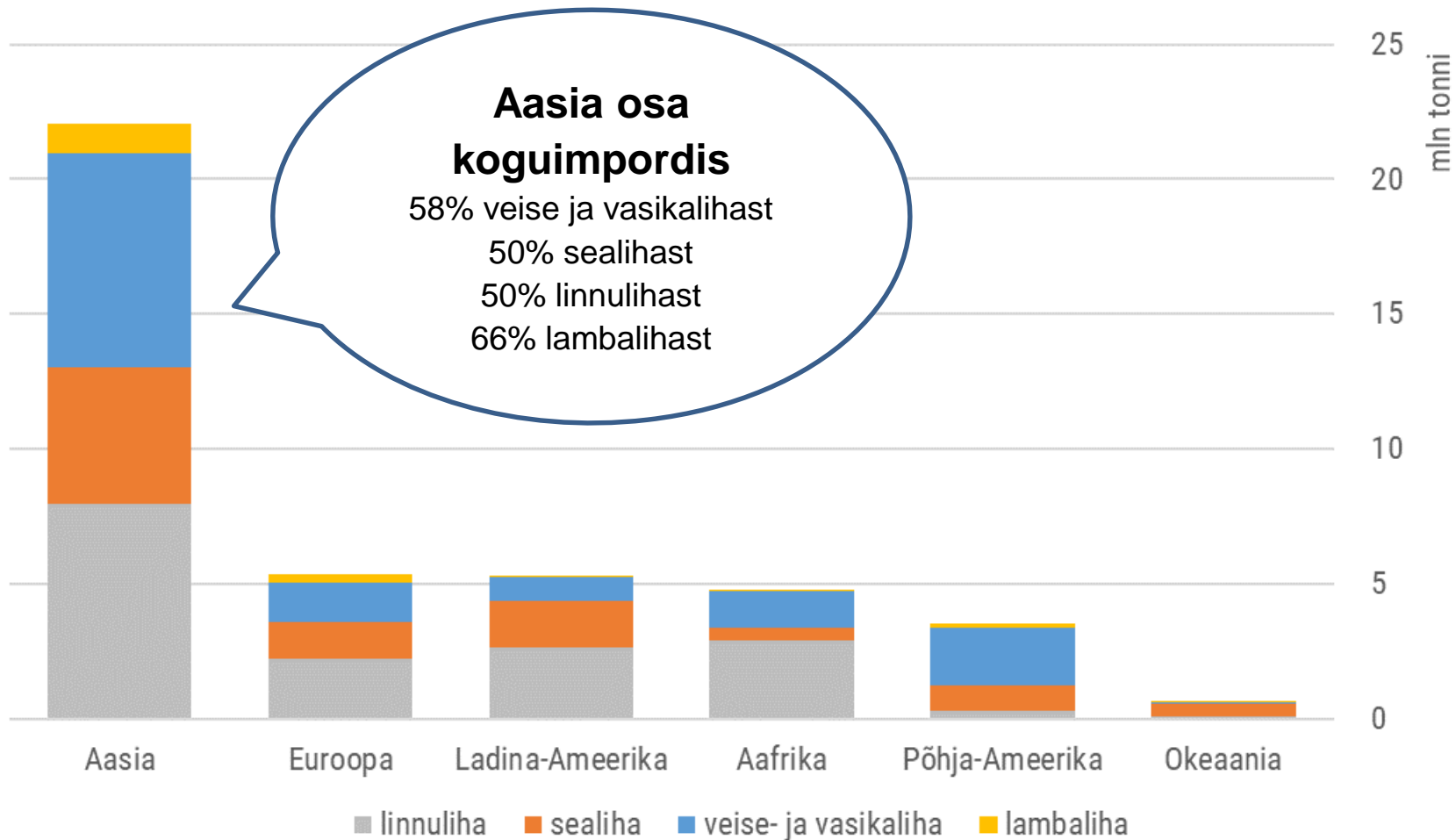
Allikas: Dataset: OECD-FAO Agricultural Outlook 2019

EL27 liha ekspordimahud

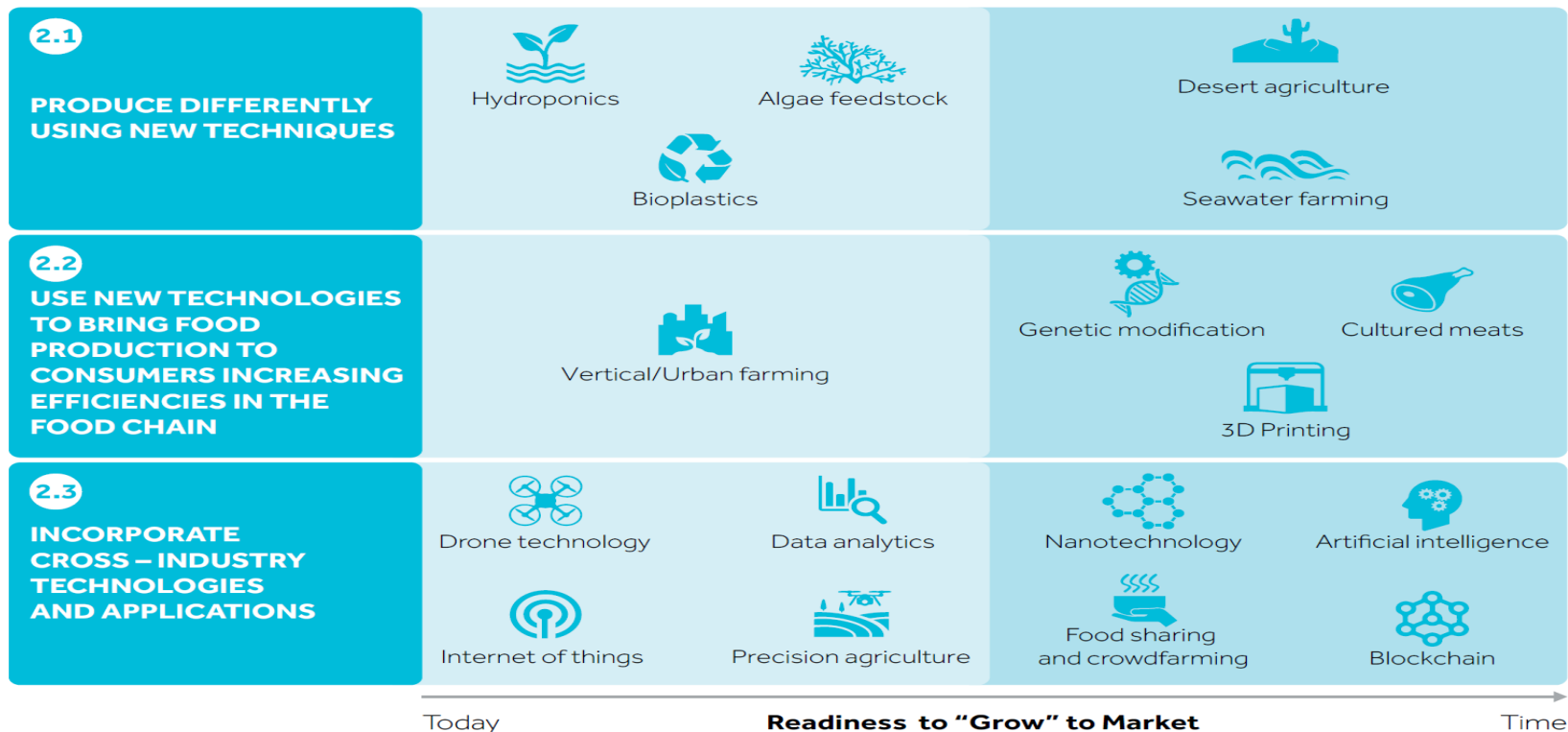
EL27 osa maailma ekspordis
5% veise- ja vasikaliha
32% sealiha
14% linnuliha
5% lambaliha

Liha import

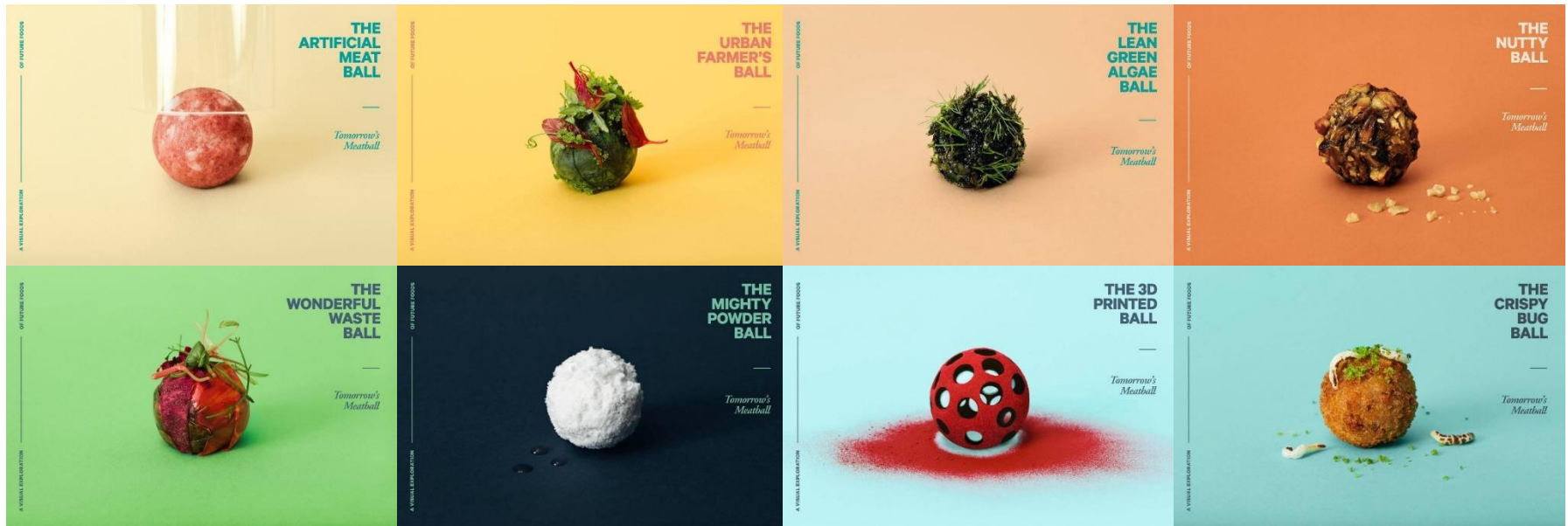
Allikas: Dataset: OECD-FAO Agricultural Outlook 2019-2028

Põllumajanduse tulevikutehnoloogiad

World Government Summit, „Agriculture 4.0: The future of farming technology“

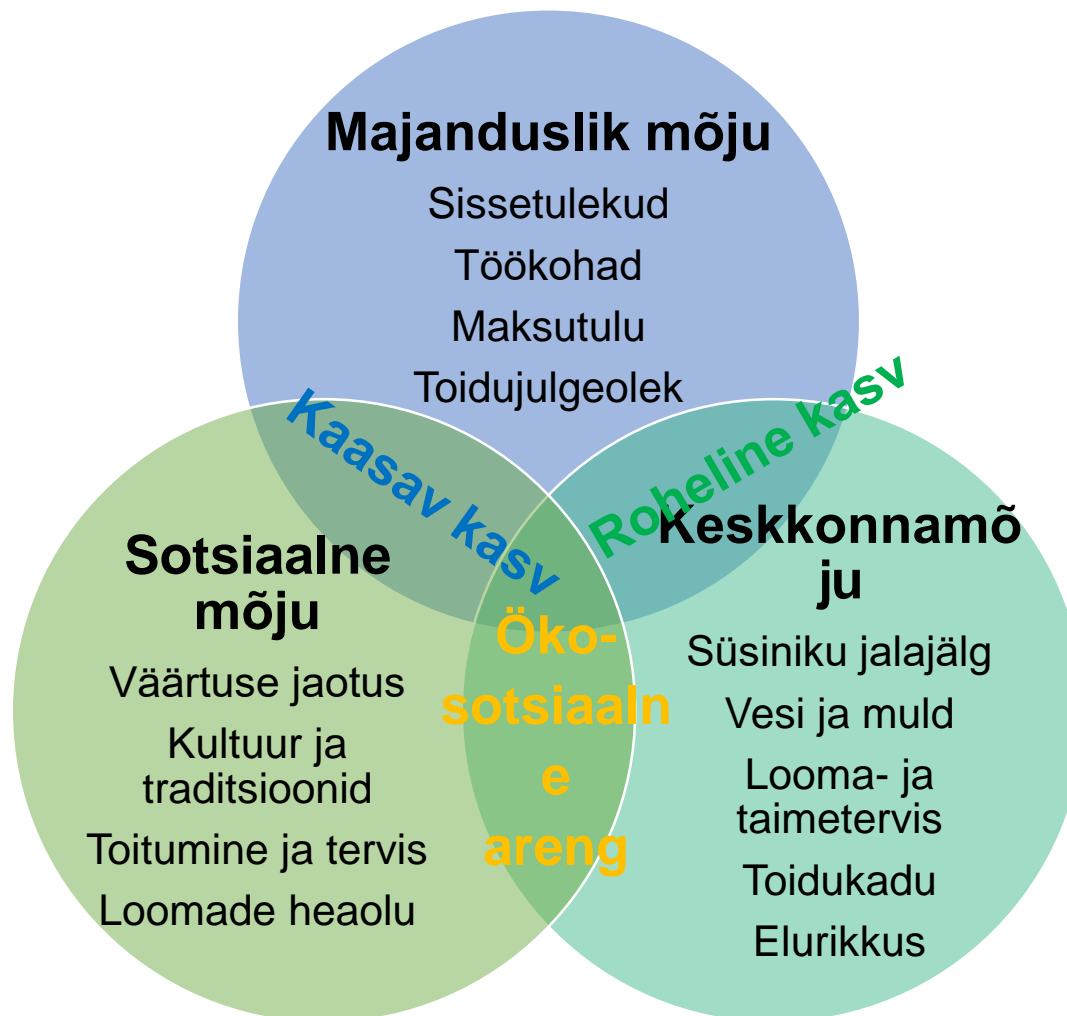
Mida me tulevikus sööme? Lihapalli näitel ...

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Jätkusuutlik toidutootmine

ÜPP ja toidutootmine

Tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandus-sektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse

Edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse

Parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda

TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK

SUURENDA
KONKURENTSIVÕIMET

TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS

KLIIMAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

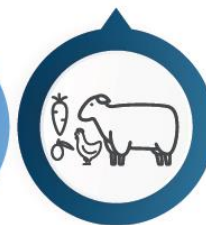
SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

TOETADA
PÕLVKONDADE
VAHETUST

ELUJÕULISED
MAAPIIRKONNAD

KAITSTA TOIDU JA
TERVISE KVALITEETI

Konkurentsivõime

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

**Tõhustada arukat, vastupidavat ja
mitmekesist põllumajandus-
sektorit, mis tagab toiduga
kindlustatuse**

**TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK**

**SUURENDADA
KONKURENTSIVÕIMET**

**TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS**

- Põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuseks
- Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus
- Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus
- Saagi, loomade ja taimede kindlustamine
- Põllumajanduspotentsiaali taastamine
- Investeeringud põllumajandustaristusse
- Põllumajandustootjate investeeringud
- Toiduainetööstuste investeeringud
- Müügivõimekuse tõstmine
- Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine
- Mesindusprogramm
- Tootjaorganisatsioonid
- Ühistulised investeeringud
- Ühistute koondumine ja areng
- Kvaliteedikavad
- Teadmussiire ja nõuanne
- Innovatsioonikoostöö toetamine

Keskkond ja kliima

Edendada keskkonnahoidu ja
kliimameetmeid ning panustada
liidu keskkonna- ja
kliimaeesmärkidesse

- Turvas- ja turvastunud muldade orgaanilise süsiniku varude säilitamine
- Kliimamuutusi leevendavad maaharimispraktikad
- Investeeringud (GHG vähendavad tehnoloogiad, sõnnikumajandus)
- Muldade neutraliseerimine
- Metsa majandusliku väärtuse parandamine
- Keskkonnakaitsetelised maaparandusrajatised
- Pinna- ja põhjavett säästvad põllumajanduspraktikad
- Keskkonnahoidlik aiandus
- Mullaressursi tõhus majandamine
- Mahepõllumajanduse toetamine
- Majandamispraktikad põllulindude kaitseks
- Majandamispraktikad kasurite soodustamiseks põllumajanduses
- Liigirikaste ja looduslike rohumaade majandamine
- Elurikkuse soodustamine Natura 2000 erametsades
- Mitmekesine maakasutus ja maastikuelemendid
- Kohalikku ohustatud tõugu loomade pidamine
- Kohalikku sorti taimede kasvatamine
- Innovatsioonikoostöö toetamine
- Teadmussiire ja nõuanne

KLIIAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

Maapiirkonnad

Parandada maapiirkondade
sotsiaal-majanduslikku olukorda

TOETADA
PÕLVKONDADE
VAHETUST

ELUJÕULISED
MAAPIIRKONNAD

KAITSTA TOIDU JA
TERVISE KVALITEETI

- Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele
- Põllumajandusliku tegevusega alustamise toetus
- Investeeringud maapiirkonna ettevõtete arendamiseks
- Maapiirkonna ettevõtluskeskkonna arendamine
- Kohaliku arengustrateegiate koostamine
- LEADER – kogukonna juhitud kohalik areng
- Ringbiomajanduse arendamine
- Metsataristu korrashoid ja arendamine
- Loomade tervis
- Loomade heaolu
- Investeeringud (bioturvalisus, hügieen)
- Säστεv taimekaitse
- Investeeringud (tervist toetavad toidu- ja söödatehnoloogiad, pakendid, toidumärgistus, toidukadude vähendamine)
- Tarbija ootustele vastav mahepõllumajanduslik tootmine
- Kvaliteedikavad
- Innovatsioonikoostöö
- Teadmussiire ja nõuandeteenused

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Aitäh!

